

MI.1

Medias

1. **Las solaras ed ils scolars san s'orientar en l'ambient fisic sco era en spazis da viver medials e virtuals e sa cumportar en quels tenor las leschas, las reglas ed ils sistems da valurs.**

renviaments

Viver en la societad da medias

MI.1.1

Las solaras ed ils scolars ...

1	a	» san sa barattar davart experientschas en lur ambient direct, experientschas cun medias sco era experientschas en spazis da viver virtuals e discurren davart l'agen diever da medias (p.ex. aventura en la natira, piazza da giu, film, televisiun, cudesch illustrà, giu auditiv, program didactic).	
2	b	» san numnar avantatgs e dischavantatgs d'experientschas directas u d'experientschas intermediadas tras medias u a moda virtuala e motivar l'agen diever da medias.	
	c	» san identifitgar e numnar las consequenzas d'acziuns medialas e virtualas (p.ex. furmaziun da l'identitad, tgira da relaziuns, cybermobing).	NUS.7.1.e
3	d	» san differenziar reglas e sistems da valurs da differents munds da viver, reflectar davart tals ed agir correspondentamain (p.ex. netichetta, valurs en munds virtuals).	
	e	» san numnar schanzas e ristgas dal diever da medias e trair consequenzas per l'agen cumportament (p.ex. raits, communicaziun, cybermobing, trapla da debits, potenzial da dependenza). » san identifitgar entretschaments ed interdependenzas tranter ambient fisic, spazis da viver medials e virtuals e resguardar per l'agen cumportament (p.ex. raits socialas e lur consequenzas en la vita reala).	
	f	» san descriver schanzas e ristgas dal fatg che medias ed informatica penetreschan pli e pli fitg en il mintgadi (p.ex. globalisaziun, automatisaziun, midadas en il mund professional, pussaivladads betg egualas tar l'access ad infurmaziuns e tecnologias).	
	g	» san descriver la funcziun e l'impurtanza da las medias per la cultura, economia e politica e mussar, quant bain che singulas medias adempleschan questa funcziun (p.ex. manipulaziun, dependenza tecnica, medias sco quarta pussanza).	

2. Las scholaras ed ils scholars san decodar, reflectar davart medias e contribuziuns medialas e nizzegiar talas.		renviaments	
Chapir medias e contribuziuns medialas Las scholaras ed ils scholars ...			
1	a	» chapeschan contribuziuns simplas en differentas linguas medialas e san discurren davart questas contribuziuns (text, maletg, simbol dal mintgadi, tun, film). » san identifitgar reclamas e discurren davart las finamiras dals messadis da las reclamas.	NUS.2.5.a NUS.7.4.a
	b	» san numnar tge emoziuns directas ch'il diever da medias po svegliar (p.ex. plaschair, gritta, tristezza).	NUS.9.4.b
2	c	» san emprender e sa procurar infurmaziuns davart in tschert tema cun agid da medias prescrittas (p.ex. cudesch, revista, giuè didactic, istorgia da giugar, pagina d'internet).	MI - Retschertga e sustegn d'emprender NUS.9.3.d
	d	» san numnar las funcziuns fundamentalas da las medias (infurmaziun, furmaziun, furmaziun da l'opiniun, divertiment, comunicaziun). » enconuschan furmas maschadadas e san enumerar exempels tipics (infotainment, edutainment).	
	e	» san sa procurar e selecziunar infurmaziuns da differentas funtaunas e giuditgar talas areguard la qualitat ed il niz.	MI - Retschertga e sustegn d'emprender NUS.1.5.g NUS.1.6.d NUS.2.5.d NUS.3.3.e NUS.7.1.e NUS.7.2.e NUS.8.2.e NUS.9.3.e
3	f	» chapeschan che medias e contribuziuns medialas han different effects sin individis.	
	g	» enconuschan elements fundamentals da la lingua da maletgs, da film e da televisiun e san reflectar davart lur funcziun ed impurtanza en ina contribuziun mediala.	AF.3.B.1.1c
	h	» san giuditgar l'intenziun da contribuziuns medialas (p.ex. reclama, revista, gasetta da partida).	NT.3.3.c STS.3.3.a ERC.3.1.d ERC.5.2.b ERC.5.5.d AF.3.B.1.1c AF.3.B.1.2c
	i	» enconuschan furmas organisatoricas e finanzialas da purschidas medialas e lur consequenzas.	

3. Las scholaras ed ils scholars san realisar ponderaziuns, opiniuns, experientschas e savida en contribuziuns medialas ed era publitgar talas resguardond las leschas, las reglas ed ils systems da valor.			renviaments
<i>Producir medias e contribuziuns medialas</i> Las scholaras ed ils scholars ...			
1	a	» san experimentar a moda ludica e creativa cun medias.	
	b	» san crear e preschentar simpels documents da maletgs, da text e da tun.	MI - Produzioni e presentazioni NUS.2.1.a
2	c	» san applitgar medias per far e preschentar lur lavurs (p.ex. gasetta da classa, blog da classa, gieuv auditiv, videoclip).	MI - Produzioni e presentazioni MU.4.B.1.2a MU.4.B.1.2b
	d	» san integrar en lur contribuziuns medialas las reglas da segirezza areguard il diever da datas persunalas (p.ex. indicaziuns davart la persona, pled-clav, surnum).	
	e	» san duvvar cuntegns medials ed integrar quels en atgnas produzioni cun inditgar la funtauna (p.ex. referat, blog / blog da classa).	NUS.2.5.c NUS.5.3.d NUS.7.2.f NUS.12.1.c
3	f	» san nizzegiar medias per preschentar lur ponderaziuns e lur savida ad in public e/u per publitgar talas. » san giuditgar ils effects da las atgnas contribuziuns medialas e resguardar correspondentamain tar la produziun.	MI - Produzioni e presentazioni MI - Produzioni e presentazioni NUS.4.5.f STS.5.1.d
	g	» san producir contribuziuns medialas cun agens cuntegns e cun cuntegns esters, resguardond las cundiziuns generalas giuridicas sco era las reglas da segirezza e cumportament.	
	h	» san experimentar sulets ed en teams da lavur cun pussaivladads medialas e sa barattar en chaussa.	MU.4.B.1.2e MU.5.A.1.g MU.5.B.1.g

4. Las scholaras ed ils scholars san nizzegiar medias a moda interactiva sco era communitgar e cooperar cun auters.			renviaments
<i>Communitgar e cooperar cun agid da medias</i> Las scholaras ed ils scholars ...			
1	a	» san tgar contacts existents cun agid da medias e sa barattar (p.ex. telefon, brev).	MI - Produzioni e presentazioni
2	b	» san applitgar medias per la lavur cuminaivla ed il barat d'opiniuns, resguardond en quest connex las reglas da segirezza.	
	c	» san communitgar cun agid da medias, resguardond en quest connex las reglas da segirezza e da cumportament.	MI - Produzioni e presentazioni
3	d	» san nizzegiar systematicamain medias per l'emprander cooperativ.	
	e	» san nizzegiar medias per publitgar atgnas ideas ed opiniuns e motivar il public en mira da dar in feedback.	

			renviaments
	f	» san adattar instruments cooperativs ed applitgar quels per la lavur cuminaivla, il barat d'opiniuns, la communicaziun sco era la publicaziun (p.ex. blog, wiki).	MI - Producciun e preschentaziun